

ke ut egen kurs mellom Vesten og Russland: engig posisjon

STUDERER PROTESTER: – Å oppfatte Vladimir Putin som alliert utgjør et enormt problem for venstresida, mener sosiolog Volodymyr Isjtsjenko. Bildet fra 2014 viser en av de mange sammenstøtene mellom aktivister og ukrainske militære på Majdan-plassen i Kiev.

FOTO: SERGEI SUPINSKY, AFP/NTB SCANPIX

der. Politikken hans utgjør en umiddelbar trussel for Russlands naboland, sier han.

– Ja, han er svakere, har et mye mindre militærbudsjett enn Nato og utgjør en mindre fare i global målestokk. Men hans store drøm er å bli en likemann til de vestlige lederne. At venstresida skulle støtte denne imperialistiske leiren, gir ingen mening. Det er ekstremt skadelig. Venstresida burde heller samarbeide med sosiale bevegelser og fagforeninger i Russland. Å oppfatte Putin og regjeringen hans som allierte utgjør et enormt problem for venstreorienterte.

Betent atmosfære

Mord og attentater på annerledestenkende oppklares som regel ikke i dagens Ukraina. I den betente atmosfæren av forakt for personer som mistenkes for å ha den minste sympati med Russland, foretrekker mange å holde en lav profil. Ukrainas kommunistiske parti (KPU) fikk mange stemmer og hadde tidligere flere plasser i parlamentet. Partiet ble imidlertid forbudt i 2015. Samme år signerte president Porosjenko en kontroversiell lov som forbyr kommunistiske symboler.

– Jeg har ikke noe sympati for KPU, som er preget av konservatisme, korrupsjon og tett samarbeid med oligarker. Men dagens regjering har gjort det nærmest umulig for venstresida å delta i det politiske livet. Antikommunistlovene har ganske vage formuleringer. Det gjør at alle som står til venstre for det man kan kalle proeuropeisk sosialdemokrati beveger seg på kanten av loven. Hvis regjeringen bestemmer seg for å arrestere oss, kan de gjøre det uten videre. Begrensningene på venstreorientert politikk er stramme, sier samfunnsforskeren før han reiser seg, drar opp glidelåsen på jakka og forlater lokalet.

Utenfor slår kveldsluften kaldt i ansiktet. Volodymyr Isjtsjenko forsvinner mellom de andre fotgjengerne.

utenriks@klassekampen.no

Oversatt av Lars Nygaard

Ukraina vært styrt av en klan provestlige oligarker rundt president Porosjenko, sammen med vestlige statsledere og diplomater, utenlandske stiftelser og ikke-statlige organisasjoner – såkalte NGO-er.

– Det har vært mye snakk om såkalte reformer de siste årene. Alle går inn for reformer. Vestlige regjeringsledere kritiserer regjeringen for å ikke gjennomføre «reformer» raskt nok og så videre. Ordet har blitt en tom signifikant, det vil si et innholdsløst begrep som alle bruker, sier Isjtsjenko.

– I virkeligheten hersker det helt ulike oppfatninger av hva reformer bør medføre.

Ukrainere flest vil ha forbedret levestandard, høyere lønninger og flere arbeidsplasser. Når NGO-er, regjeringen og vestlige politikere snakker om reformer, mener de først og fremst tiltak som er til hjelp for utenlandsk kapital.

Isjtsjenko har særlig lagt merke til hvordan flere NGO-er har trappet opp engasjementet sitt – ofte med The International Renaissance Foundation og den steinrike forretningsmannen George Soros i ryggen.

– NGO-ene kommer hovedsakelig til Ukraina for å bekjempe korrupsjon. For de fleste ukrainerne handler korrupsjon om sosial ulikhet. Korrupsjonsmekanismer ska-

per de rike og de fattige. Vi er fattige fordi de rike stjeler fra oss, sier samfunnsforskeren og henviser til at en førsteamanuensis ved universitetet tjener omkring 3000 norske kroner i måneden.

– Men for en typisk NGO har korrupsjon mer med investeringssklimaet å gjøre. Derfor arbeider de mer med regler og lover for internasjonale selskaper. Utenlandske selskaper er redde for at verdiene deres skal bli stjålet, eller at de blir utkonkurrert av oligarker med gode forbindelser til maktvernerne, mener sosiologen.

– Gjennomsluktighet og kamp mot korrupsjon er viktig for at internasjonale sel-

skaper og internasjonal kapital kan komme til Ukraina. Men om disse bedriftene vil bidra til å styrke sosial rettferdighet, er et helt annet spørsmål.

I motsetning til store deler av den vesteuropeiske venstresida – samt eksperter på postsovjetiske forhold som Richard Sakwa og Stephen F. Cohen – skyr ikke Volodymyr Isjtsjenko en hard kritikk av Russland og Vladimir Putin.

– Putin er en nyliberal konservativ. Politikken hans i Russland er høyreorientert både økonomisk og kulturelt. Han fører en aggressiv utenrikspolitikk. Han kjemper ikke for noe progressivt i Øst-Ukraina, Syria eller andre ste-